

Ese de două ori în septemana: Joi-a și Domineca: era candu va pretinde importantia materielor, va esi de trei sêu de patru ori în septemana.

Pretulu de prenumeratiune.

pentru Austria:	
pe anu întregu	8 fl. v. a.
„ diumetate de anu	4 fl. v. a.
„ patrariu	2 fl. v. a.
pentru Romani'a și strainetate:	
pe anu întregu	12 fl. v. a.
„ diumetate de anu	6 fl. v. a.

ALBINA

Prenumeratiuni se facu la toti dd. corespundinti ai nostri, si de-adreptulu la Redactiunea Stationsgasse Nr. 1, unde sunt a se adresa si corespondintiele, ce privescu Redactiunea, administratiunea sêu speditura; câte vor fi nefrancate, nu se vor primi, éra cele anonime nu se vor publica.

Pentru anuntie si alte comunicatiuni de interesu privatu — se raspunde câte 7. cr. de linia; repeturile se facu cu pretiu scadiutu. Pretiulu timbrului câte 30 cr. pentru una data se antecipa.

Invitare de prenumeratiune

la „ALBINA.”

pe semestrulu alu II. si respective patriariulu alu III. cu pretiurile ce se vedu în frunte.

NB. Essemplaria complete mai avemu de la 1. iuliu.

Redactiunea.

Pesta, in 29 iuliu n. 1871.

Unele sciri din Francia ni spunu cu mare positivitate că nu mai e vorb'a de prolongirea stepanirei lui Thiers; nici elu nu mai dorese a portá sarcin'a, dar nici partitele de influentia n'au pofta d'a audí totu mereu dascaliturile lui segi, si fora destula basa practica.

Dejá se facu combinatiuni despre urmatoriulu lui Thiers în fruntea esecutivei. Se dá cu socóta, că déca ar fi se aléga Adunarea natiunale, probabilminte ar reesi presiedintele ei Grévy; ér déca ar fi se aléga poporul, Gambetta ar fi celu alesu. Meritul lui Gambetta totu mai multu devine recunoscutu, totu mai multu natiunea franceza incepe a stimá, că elu nici între cele maf nefericite impregiurari n'a desperatu de patria si nu si-a perdutu curagiulu si energ'ia d'a o apera. —

Amintiramu în nrulu trecut de spre cuventarea lui Thiers în siedint'ia Adunarei natiunale din 22 iuliu, la oca-siunea desbateri a supr'a petitiuniloru episcopali pentru intrevenire în interesulu Papei. Astadi discursulu ni jace întregu pe mésa. Elu ni dovedese de nou că Thiers — nu este omulu umanitatei si a filosofiei si a adevérului absolutu, ci omulu istoriei cu tóte slabitiunile si pe-catele omenesci.

Elu se pronunçia, că — a fostu cea mai mare gresiéla a ajutá impreunarea Italiei într'unu statu; căci din acést'a a trebuitu se urme impreunarea Germaniei si caderea Franciei!

Acestu ratiunamentu este — dupa noi, miserabilu. Pecatulu n'a fostu — spriginirea Italiei, ci a fostu că Napoleonu n'a spriginit'o deplinu, ca s'o multiamésca, s'o intarésca, s'o deoblege si cascige, astfeliu aliandu-si-o pentru pururiá, pentru ca se nu mai fia avutu trebuintia de aliant'ia Prussiei.

Déca Napoleonu, candu éra la culmea poterei si candu — de parada proclamá principiulu natiunalitatii, ilu si realisá acést'a în fapta, ér nu numai pentru de a desteptá pofta în popóra si apoi a li insielá sperantiele si a li infrená cu poterea justele dorintie, — déca Napoleonu creá, precum pré usioru i éra cu potintia, o aliantia defensiva si ofensiva, sêu si mai multu, o confederatiune între Italia unita, Francia, Spania si Portugalia, ér în Oriente o Romania unita: atunci — dlu Thiers se ni spuna: ére éra cu potintia caderea Franciei? Ére cutesá cineva în lume se se puna la lupta cu aceste popóra unite?!

Astfeliu sunt si laudele ce dlu Thiers le face catolicismului si capului din Roma alu lui. Casi cum papii candu va ar fi contribuitu la desvoltarea popóraloru si casi candu tóta lumea ar crede în santién'ia papiloru si tóta lumea ar fi neman-gaiata pentru perderea poterei lumesci, — de carea, precum dlu Thiers pré bine scie, santii parinti pururiá numai a abusá au sciutu! — Nu vede dlu Thiers că — tóte popórale, chiar cele catolice, se întorcu cu indignatiune de la Roma cea papala, cea demoralisata si degrada-

ta? Sêu că dóra dlu Thiers totu mai tiene că popórale sunt nebune de próste, si numai pria gadilarea prostiei loru se potu ferici! Prostu lucru de la dlu Thiers astfeliu de vorba.

De parintie archiepiscopu alu Orleanului, Dupanloup — nu ne miramu; santi'a sa este calugaru catolicu si asiá i incumbe detorint'ia d'a tiené santu si pre celu mai spurcatu papa, buna óra pre Alessandru alu VI. si d'a afirmá deci că — pace de libertatea consciintiei în Francia, ba în lume, fora potere lumésca în manele santului parinte din Roma! — Mai de unadi o fóia din Viena avú impertinint'ia d'a sustiené că toti francesii politici — multu putienu sunt comedianti. Siedint'ia Adunarei natiunale franceze din 22 iuliu — par' că a avutu de scopu se justifice sentint'ia acelu publicistu din Viena.

Dualistii nostri astadi se afla în marea fericire d'a poté anuncia lumi, că currendu, la re'ntórcerea gloriosului Imperatu alu Germaniei de la Fmsla Gastein, MSa Imperatulu-Rege alu nostru va se aiba dori'ta ocaziune d'a se intelní cu densulu; ba unele foi vor a sci că totu acolo vor se aiba intelnire si — domni Beust, Bismark, Andrassy si Hohenwart!

Intr'aceea Imperat'ia nóstra a transmisu soli se intimpine si se salute în numele Monarchului pre Imperatulu Alessandru alu Russiloru, carele — asemenea re'ntornandu de la bai, petrece tocmai în Varsavia, tienendu reviste peste armatele concentrate acolo.

Ce alt'a mai mare fericire potu poffi domni stepanitori ai nostri! Se inchina la Berlinu, se inchina la Petropole; ér de bietele popóra nemultiamite nici cá li mai pasa apoi.

Insa — aduca-si a minte de 1868, candu ér asiá mersera se se inchine la Varsavia, ér pótericulu vecinu rostí principelui ce i se inchiná. niscari cuvinte de-si perdú bietulu tóta presint'ia spiritului, si rezultatulu fi, că Monarchulu nostru trebui se se lase de caletor'ia, formalu anunciata în Galitia, pentru ale carei pregatiri dejá se spesase sute de mii.

Pre cátu timpu Imperat'ia nu se impaca cu popórale sale, nu le multiamesece si casciga pre acestea, tronulu si statulu nostru pururiá sunt espuse la astfeliu de afronturi si umiliri.

Ca de variatiune, din Sc'itari în Albina sosescu depesie cari anuncia lumi că întregu tientutulu Miridei este în rescóla contra Turciei. Caus'a pare a fi, nemultiamirea comuna cu guvernatoriulu turcu si cu dările grele, nesupportabili. Notabiliu din Salonie se fia tienutu adunare si se fia facutu postulate catra guvernatoriulu provinciei, dar acést'a se fia respunsu cu — arestarea conducetoriloru Poporulu deci s'a seclatu si cu poterea a eliberatu pre conducetori, si — rescóla pe senne se concentra si organisédia în tientutulu mai susu amintitu. —

Intre diaristic'a cehica a declarantiloru si cea magiara a guvernului — a isbucnitu resbelu — pentru influent'ia dlu c. Andrassy în causele popóraloru de presté Laita. „Politik“ din Praga ataca ageru pre ministrulu - presiedinte Andrassy din motivulu acelei influentie. „P. Napló“ de joi-a trecuta vine a respinge ataculu si la acést'a ocaziune se dechiara contra procedurii „nepartiamentarie a cehiloru“, apoi adauge că vócea sa este vócea generale în Ungaria.

Din parte-ni desavuámu cu tóta

olenitatea pe „Pesti Napló.“ Vócea comuna la romani si serbi, si se fia dnii magiari convinsi că si la ceialti slavi, cari impreuna facu maiortitatea absoluta a ierei, nu este, nu póte se fia cea a lui „Pesti Napló.“ Vócea lui „P. Napló“ este caratu numai a dniloru ce sustienu dualismulu spre impilarea popóraloru!

La o Episoda din Camer'a Romaniei.

În cele din urma dile ale lui iuniu dupa stilulu vechiu, în Camer'a Romaniei desbatendu-se bugetulu Ministeriului de culte si instructiune, dlu Dr. Titu Liviu Maiorescu, aplaudatu de o multime guvernamentale, pre care patriotii de dincolo o numescu partit'ia fanariului, atacá în generalu natiunalismulu, în specialu romanismulu, insultandu si umbr'a fia-iertatului Barnutiu, celui mai mare apostolu alu romanismului — acést'a cu o frivolitate ne mai pomenita, si cerendu suprimerea mai multoru catedre, detragerea de subventiuni pentru mai multe societati si institute natiunale, precum a nume si pentru societatea academica si pentru scolele romane din Brasiovu; si în „Camer'a Romaniei“ aceste espeptoratiuni si propuneri capiate, repetimu, în „Camer'a Romaniei“ — ele au fostu incuviintiate!

Atátu de multu ne-a indignatu acést'a degradare natiunale, ascunsa sub masc'a de cosmopolitismu, de ni-a trebuitu mai lungu timpu, ca se ne otarimu a luá macar scurta notitia de ea.

Am cunoscutu pe fia-iertatu Joane Maiorescu, parintele eroului nostru de astadi; ni-a fostu — 14 ani, pan' la óra mortii, celu mai intimu amicu; n'a avutu secretu de noi în inim'a sa curata, pre cum n'am avutu nici noi de elu intru a nóstra. Déca elu a amatu ceva sub sóre, apoi si-a amatu natiunea si natiunalitatea romana; pre iusasi famili'a sa, pre insusi fiulu si fiia-sa — pentru natiune i-a amatu si i-a crescutu; Stirbeiu, Campeanulu, domn'a Sturzióia, în fine Statulu romanu — au contribuitu multi, multi galbeni la cre-scerea tinerului Maiorescu, fora tóta indoie'l'a, pentru că éra fiulu marelui natiunalistu Joane Maiorescu si pentru că se credeau îndreptatiti a asteptá, ca densulu prin talentele sale eminenti, se devina unu ilustru cultivatoriu si aperiatoriu alu natiunalitatii romane.

Déca dlu Titu Liviu Maiorescu crede că pre calea si în modulu cosmopolitismului seu frivolu va corespunde mai bine intentiunei fericitului seu parinte, atátu de natiunalu, si binefacetoriloru sei — toti romani zelosi: — noi nu-i vomu dice, de cátu: — bine, urme-si inspiratiunile inimiei si combinatiunile mintii sale, dar — se va cá; tiena minte că se va cá amaru.

Nu póte se fia binecuvéntare într'o cutesare atátu vatamatória si revoltatória a tuturor sentimenteloru sacre si pie din inim'a generatiunei în carea traímu. Dlu T. L. Maiorescu, póte se aiba de la natura darulu unei mai afunde petrunderi si priceperi de adevéru, de cátu noi ceialti, cari inca ni-am datu tóta trud'a studiului si combinatiuniloru într'u interesulu — chiar alu omenimeii, si cari pentru omenime, pentru naintarea perfectiunei si fericirei ei, suntemu si vremu se remanemu romani buni si ómeni de omenia, — concedemu că dlu Maiorescu póte se aiba atare petrundere si pricepere, si din acést'a cauza nici nu vomu dispúte de principia sêu adevéru morale; ce nu concedemu si deplangemu si condamnámu fora reserva este: ostentatiunea, modulu frivolu si cinicu cu care densulu — face resbelu generatiuniloru.

Nici alti ómeni, multu mai mari si mai poterici, si pentru alte principia sêu adevéru, multu mai usioru de priceputu, n'au potutu reusá prin astfeliu de maniere! — Si tocmai aci ni gasimu noi, cei — dóra mai putienu invetiati, dar — mai creditiosii naturei nóstre, mangaierea nóstra; asteptámu adeca o reactiune poterica si din tóte partile contra sfortiarei dlu Maiorescu si acelor ce-lu aplandara. Inceputulu dejá s'a facutu. Éta o epistóla, ce „Telegrafulu“ de Bucuresci ni-o comunicá în fruntea nrului seu de joi o septemana:

Rimniculu-Valcei, 1. iuliu 1871.

Domnului redactore alu „Telegrafulu.“ În revist'a stimabilului d-v. diariu din 29 iuniu, diceti: „Rideau, rideau cu hohote puii Fanariului numai la audiulu numelui lui Barnutiu, palmuindu-i pana si cenus'ia cea sacra, si strigandu cu iron'ia cea mai cinica: Sê-i fia tieren'a usióra! Dumnedieu se-lu ierte!

„Eu credu că Romanii nu ar poté respunde mai nimeritu aceluor hohote fanariote, de cátu deschidendu o scriptiunea pentru redicarea unui monumentu grandiosu acelu apostolu alu Romanismului, si pe care ilu vomu acoperi cu flori în d'a, — dupa mine, apropiata, — candu sacrele si romanescile sale principia vor deveni fapte implinite!

„Atunci risetele Fanariotiloru vor fi amare

„Déca adoptati acést'a ideia me subscriu cu 5 galbeni.

„Primiti, dle redactore, etc.“

Al. I. Popescu.

Ce ti-e lumea orbita de egoismu!

Votulu Camerei romanesce în caus'a Stroussberg alarmá érași lumea. Principele Carolu — într'adeveru se se fia identificatu cu — caus'a lui Stroussberg si acum cá planurile d'a jafui Romania pentru coticarii germani fusera respinse, acum Carolu seriosu se vré érași a parasí tiér'a si tronulu Romaniei.

Si cine lamentédia acum mai tare pentru acést'a intentiune? Ungurii! — Mai alalta-ieri ei nu poteau dormi de ingrigrile ce li faceau Carolu si Romania; astadi cá parasira pe Francia si se aliara, (pricepe: supusera lui Bismark,) astadi sunt desperati cá Carolu va se parasésca Romania.

Recunoscu si ei cá pretestulu, motivulu, este miserabilu, carele pune pe Carolu într'o lumina cátu se póte de rea. O spunu pe facia cá mai bine ar fi fostu, Carolu se fia încercatu o lovire, adeca modificatiune a Constitutiunei, reducerea libertátiloru publice, si — déca cu acést'a încercare cadea, atunci se vré pune diplomatiei pe mésa cestiunea vacantiei de tron în Romania. Dar déca o data Carolu acuma aici de cátu n'ar mai vré se ramana pe tron, apoi — — — apoi „P. Lloyd“ ni apune verde, cá între Boust-Andrassy si Bismark dejá asestu casu este prevediutu si regulatu!

„É timpulu ca se se puna o data capetu nu numai utopieloru daco-romane de mare potere, ci si jocului cu cartogratiele. — — — Europa, dar desclinitu Ungaria, are celu mai mare interesu, ca se se creedia referintie bune si sigure facia de tierile vecine în Romania.“ Cere deci „P. Lloyd“, în acestu spiritu, interventiune européna, mácar chiar contra Turciei si Rusiei! Si incheia: „Decidera a supr'a Romaniei este ventitul de securitate alu cestiunei orientale!“

Aci magiaronulu nostru a perdutu cu totulu din vedere, că — „hodie mihi, eras tibi“; cá — dupa logic'a si moral'a sa, mane celu d'antaju vecinu potericu póte intreveni în Austro-Ungaria nóstra si ni póte prescrie legi si sisteme dupa draga vol'a sa! În fine — orbitulu de patim'a egoismului seu „P. Lloyd“ — nu vede că svatulu seu merge, a deschide cestiunea orientale, — de frica de ea! întocmai ca nemtiulu din poveste, celu ce de frica de mórte s'a pusu de s'a spandiuratu!

Asia o se si faca de capu acesti domni magiari si magiaroni insolenti, pre cari într'adeoeru par' cá i a nebunitu Ddieu! —

O vorba cu — patronii torturelor.

Nu esto bine ca domni stepanitori ai nostri, magiarii cei de la putere, se ne atace prin diariile lor, se începa polemii cu noi. Pentru ca pre acestu campu ei pururia vor suferi bataia, — pre catu timpu nu li va succede a ni pune scalusiu in gura; ce — haru domnului! — nota bene — celui din ceriu, — pan' aciu nu li-a succesu.

Pre campulu diaristiceii nostre, si a lumii calte, ei pururia vor fi blamati, pentru ca publiculu nostru, pre catu timpu este alu nostru, si lumea culta, pre catu timpu cultu'a ei nu va fi eroita de deakistii nostri in diet'a lor, — totdeun'a mai buna pricepere vor ave pentru adeveru si dreptate, de catu pentru mistificatiunile egoistiloru si rafinatiloru dni.

Din acestu punctu de vedere noi n'am potutu se donegamu unu feliu de respectu 6resi-are acolui d. colegu alu nostru in Cas'a reprezentativa, carele in naivitatea sa originuale, ocaasionalmente, pre cum am mai amintitu si alta data la acestu locu, ni dise: *pre catu noi avemu puterea, nu ne vomu disputá si certá cu voi ci vomu comandá!*

Da, comandati domniloru, ca — d'ast'a sunteti luni; comandati — pana se mai afla care se v'asculte; comandati, ca — deca lumea, 6menii, pop6rale se vor intielopti, séu dup' a v6stra limba vorbindu, sé vor stricá, si asiá — pace de voi; comandati, dar nu mai umblati cioenindu cu condeielu in noi, caci — aci nu e nici unu caseigu.

Ah! de câte ori, in timpulu de la 1864 si 65 si 66, „Pesti Napló“ a provocatu si doveditu, ca magiarulu, pana si cicosiulu si betyarulu de la pusta, este aristocratu; dar noi si la 1848, si d'atunci in c6ci, candu domni magiari conspirau cu Garibaldi si cu Mazzini contra Austriei si a imperatoriului ei Franciscu Josifu, si — aruncau cu ambele mani pulvere democraticu in ochii lumii, — si atunci i-am tienutu de aristocrati, — numai catu pre atunci devenisera a nu avé cui se comande, si cu tat'a loru despotismulu se certasera.

Aristocratu insemnada — mai alesu, mai bunu de catu altii; va se dica aristocrati'a ungurulu este titulu lui de domnia peste altii, — acést'a dupa lessiconulu domniloru, dupa esperinti'a poporulu in sa — este cam contrariulu; si d'aceea poporulu asculta de comand'a domniloru, de sila bucirosu!

Apoi asiá e lumea, pre care n'a facut'o nici dlu Arpad, nici Deák, nici Andrásy, ci numai au ajutatu niteliu si eia o pacali. „Mundus vult decipi.“

Missiunea contelai Ráday la Tisza de diosu, cetitorii nostri o cunoseu; ea este, din punctu de vedere mai nalta privita, pentru d'a dovedi lumii ca suntemu poporu si natiune civilisata, noi natiunea magiara aristocratica, si suntemu — statu modernu de dreptu; mai pre diosu vorbindu, chiamarea commissariatulu dlu c. Ráday este: a scuti pre aristocrati'a cea mare de cea mica, — vorbindu in limb'a lui „Pesti Napló“ ér dlu Rosa Sándor, autoritate nu mai putienu insemnata, sé fia vorbitu de — „hoti mari si de hoti mici.“ Blastematulu de elu; dar noi pentru acést'a definitiune nu luamu respunsabilitatea, caci secretulu in Segedinu — este nepenetrabilu, atátu de nepenetrabilu, in catu am auditu de unu casu, unde unu omu, in legea ungeresca — asiá numitu *estatienu liberu alu patriei magiare*, — 22 de luni a genuitu in palatulu din Segedinu alu contelai Ráday, si apoi i s'a datu drumulu a casa la Otelek in Torontalu, foru ca elu se vré aflá macar caus'a, pentru care i s'a proscurtatu victi'a cu atát'a putere de timpu!

Onorabilulu publicu alu nostru 'si va aduce a minte, ca noi ni-am permis a indreptá catra esc. sa dlu Ministru de interne unele intrebári in acést'a materia, a nune a intrebá ca — scie ceva despre faimelo ce se respandescu, despre maltratári barbare, forma de tortura a prisoneriloru dlu c. Ráday, si specialu despre cruditi'escesutate de unu dnu „aristocratu“ d'a lui „Pesti Napló“, cu namele Molnár? I-am citatu si unelo casuri concrete.

Dlu Ministru — ne-a incredintiatu ca nu scie nimien, ne-a incredintiatu ca — nici e. Ráday nu scie si nici nu cun6scu pre vr'unu Molnár; — dar ni-a promis ca va face investigatiune, pentru d'a aflá adeverulu, acelu adeveru adeca, cumca acele faimu nu sunt adeverate.

Noi — ér ni-am luat uertare a-i spune dlu Ministru, prin ce feliu de investigatiune se póte aflá adeverulu. A nune i-am aretatu ca

adeverulu se póte aflá numai prin'o comisiune nepreocupata, impartiala, carea se aere in publicu, ér nu in secretu.

Aci — dlu Ministru s'a facutu cam surdu. — Maniera de domnu mare. Si au trecut vr'o dóute-trei septomani, si au venit diupamulu „P. Napló“ si ne-a scaltaiutu alu naiboi! „Paguba“, dice elu in nrulu seu de séra din 26 iuniu, — „paguba ca diet'a nu este adunata, si asiá Ministrulu este silitu a asteptá cu rezultatulu incuisioniunei, care resultatulu arunca lumina a supr'a informatiunei intemeiaté a dlu Babesiu, si catu mai bine caracterisédia acea usinime, cu carea dlu Babesiu a voitu se tereiesca pe seamulu rasinei bunulu renume alu tieroi nostre.“

Insira apoi ca — cum a fostu compusa comisiunea, cum a facutu investigatiune si cum s'a adeveritu ca — Siarulu din Checia n'a fostu atinsu nici cu unu degetu, ci — numai in inchis6rea din Clari a fostu legatu, pre catu s'a cerutu pentru securitate, — fiindu elu inculpatu de o crima capitale, pre care a si marturisitu naintea tribunalulu; — ér nasulu lui Musa din Comlosiu nu i s'a ruptu in Segedinu, ci l'a fostu perdatu mai de multu in spitalu la Timisi6ra, si i se pusese unulu de tichinea.

Va se dica „P. Napló“ — vorbesce pentru Ministru si ni spune aceea ce avea sé ni spuna esc. sa dlu V. Tóth, deca dieta érá adunata.

Primulu respunsulu, si ni vomu face reflexiunile nostre — pre scurtu, ca si Ministrulu; — si apoi colu spre t6mna diet'a se va deschide, si — ér vomu mai voroví o vorba mai lunga cu dlu Ministru.

Avemu si noi a nóstra incuisioniune, carea a mersu totu paralelu cu a dlu Ministru si carea — numai intru atát'a difore, ca n'a fostu oficiale si prin urmare ca — n'a avutu a altu interesu si scopu, de catu purulu adeveru.

Mai antaiu si mai antaiu, „P. Napló“ insusi vine a recun6scu ca commissariulu de securitate Molnár, essiste, despre a carui assistintia dlu Ministru Tóth in facia dietei asecurá tier'a ca contele Ráday nemicu scie. Departe a fost de noi sé fimu tienutu si pronunciatu, cumca abuserile si blastematiele de cari lumea vorbesce, sé se fia comisu cu scirea, séu chiar din mandatulu dlu conte; — dar de unde dlu commissariu regiu se vré scí de acele pretinse abuseri si torture, candu elu nici nu scia prin cine se facu arestarile in partile Torontalulu!

De nou insa ni se obrude acum intrebarea: póte fi intr'unu statu civilisatu, statu de dreptu — permisibile si tolerata o putere discretiunale a supr'a libertatei si securitatei cotatiuniloru, unde ca dupa insusi a sa marturisiro, nu-si con6scu organele esecutive?! — Respundani „P. Napló“ pentru Ministru.

Dar se vedeti, ce mai minunatu lucru trebue se fia si cu acea necunoscintia a commissariatulu de securitate Molnár, despre carele nóa ni se spunea prin epist6le, ca — tremura de elu si copiii in pantecelu mameiloru!

Dupa prorogarea dietei am trebuitu sá ne repedimu pentru du6ce dile in partile Torontalulu. Pre acelu timpu acolo t6ta lumea vorbiá de commissariatulu dlu c. Ráday si de — Molnár. Intré S. Nicolaulu mare si Segedinu ne aflamu intr'unu capcu cu mai multi domni si domne, cari — asemenea vorbiá de torturele acelu commissariatu, si unu domnu cu carele facuseramu cunoscintia, ni se exprimá cu cuvintele: „Eu cun6scu in pers6na pre Molnaru, si l'am vedutu de mai multe ori insociandu pre c. Ráday; de tractare barbara am auditu si eu, ce insa credu eu — este, ca deca dlu Molnár mai remane inca pre atát'a timpu organulu dlu Ráday in Torontalu, elu se face millionariu!“

„P. Napló“, dlu Ministru de interne si dlu commissariu regiu plenipotentu Ráday primésca par6la nóstra de on6re, ca ara auditu aceste cuvinte cu ale nostre urechi, si inca de la unu dnu, ce — elu insusi se dicea „deakistu“, pentru ca impregiurárele sale ilu léga de parti'a guvernului.“

Dice officiosulu „P. Napló“ ca Siarulu, judele din Checia, n'a fostu atinsu nici cu unu degetu, ci numai in temnit'a din Clari a fostu legatu, fiindu inculpatu de o crima capitale, pe carea dejá a marturisit'o.

Nunai sé nu fie acést'a marturisirea cea din Protocolulu luat u Siarulu in Segedinu, si carele apoi naintea comisiunei in Checia s'a aretatu falsu!

Da, scimu ca in acelu Protocolu Siarulu a negatu ori ce maltratate prin Molnár, scimu si acea ca bietulu omu, adusu naintea comis-

siunei in Checia, dar neinformatu ca pentru ce scopu si — intimidatu din Segedinu, si isolatu do t6ta lumea, la inceputu vorbiá totu ca in acelu Protocolu, cum se vede a nune instruitu; indata insa ce omulu a observatu in comisiune si mai pre alti domni din comitatu, a datu adeverulu tributulu si s'a plansu si a marturisitu altfelu de catu ce cuprindea Protocolulu din Segedinu.

Dar bine, deca voi aveti cugetu curatu, pentru ce n'ati invitat u macar pre Babesiu la acea comisiune secreta, ca sé lu convingeti si sé vi deo dupa propri'a esperiuntia satisfactiunea convingerei sale? Voi — nu se póte se nu sciti, ca Babesiu n'are nici unu feliu de preocupatiune pentru Siarulu, n'a stat u nici candu nici intr'o atingere cu elu fiindu elu chiar de parti'a guvernului, si numai prin *averea* si *védi'a* sa conoscutu!

Dar deca Siarulu a marturisit u crima capitale, de ce nu spuneti lumii, de ce nu spuneti conlocutoriloru sei turburati acea crima, ca sé vi justificati asprimea si detenerea lui de atát'a timpu??

Insa — se lasamu pre amaritulu Siaru in man'a domniloru din Segedinu; in fine nimic'a nu tiene in veci, si — totu se va face o data lumina. Dar ce trebue sé ne mirámu la acestu locu este, ca „P. Napló“, pe temeulu investigatiunei din Checia, vine a face imputatiuni lui Babesiu pentru usioritate cu care a voitu a compromite tier'a, insinuandu-i comiterea de torture, — pre candu acelu organu si cu patronii sei tocmai dupa rezultatulu acelei investigatiuni ar trebui sé-si presara cenusia pre capu! — Óre se nu scie domni stepanitori ca naintea acelei comisiunii s'au facutu planuri pentru maltratarea prin dlu Molnár — *pana si a marturieloru?*

Astfelu de maltratate, maltratate cumplita a marturieloru, pentru ca sé marturiséscu dupa placerea dlu Molnár, dupa informatiunile nostre, sé-si fia permis u aiuriá, pre cum vom aretá la timpulu seu. Firesce ca prin procedura si comisiuni secrete — este greu a dovedi, fiindu betii 6meni infricati, si tremurandu candu audu de numele aceloru infricosiati domni. Dar — tier'a deca se stima, va trebui se dispuna altfelu, se dispuna o cercetare si procedura publica, la lumin'a dilei. Atunci vom vedé.

Ni spune „P. Napló.“ ca lui Musa din Comlosiulu Banatulu nu i-a potutu fi ruptu nasulu la incuisioniune, caci elu si-perduse nasulu mai de multu in spitalu, dar totu adauge ca — Musa avea nasu maiestritu de tichinea (pleu). Si dupa ale nostre informatiuni, pan' aci adeverulu este asiá; insa „P. Napló“ a uitata a completá si a spune, ca pre Musa l'au bagatu domni in „septariulu lui Ráday“ si l'au strinsu in curele, ca sé marturiséscu, unde la a trei'a stringere b'etului de dorere i-a caditu nasulu arteficialu, si astadi este fora de nasu! —

Si acum — o vorba cu „intieliginti'a fora desclinire de partita din B. Comlosiu.“ Acést'a ilustra intieligintia, dupa „P. Napló“ de mercuri-a trecuta, sé fia subscrisu si tramis u dlu c. Ráday o adresa plina de recunoscintia, intru carea se sprima, ca — „acelu deputatu (Babesiu), a aperatu in cas'a dietei interesulu unu omu (Musa) peste totu petatu,“ si ca — ea, intieliginti'a, n'are mai mare dorintia, de catu ca c. Ráday se remana si mai departe in a sa pusetiune.

Seraca intieligintia din B. Comlosiu! Seracu „P. Napló!“

Omulu nu scie, se compatimésca mai multu o intieligintia ce serie astfelu de absurditati si-si dá in facia lumii astfelu de testimoni de paupertate si de servilismu, — séu o redactiune, ce publica aceste!

„Babesiu a aperatu interesulu unu omu peste totu petatu,“ — dice intieliginti'a B. Comlosiulu, pre candu deca ea numai cat'a se interesá si studiá cuvintele lui Babesiu, se convingea si fora vr'o mare intieligintia, ca Babesiu n'a aperatu nici o pers6na, ci a aperatu *umanitatea*. Audit u intieliginti: *umanitatea* si *prestigiulu tieroi* — am aperatu noi.

Dni intieliginti din B. Comlosiu nimicu nu dorescu mai multu, de catu ca c. Ráday sé-si continue oficiulu in Segedinu.

Óre au judecatu dni intieliginti ca ce cuprinde proprie acést'a dorintia a lor? Ea — este curatu negarea constitutiunei si civilisatiunei; votu de ne'nerederea tieroi, autoritati-loru si legiloru ordinárie. —

Intieliginti'a din B. Comlosiu ostédia dupa — *absolutismu* si ino: dupa unulu de feru,

mai rigidu chiar si de catu alu lui Bach; — si „P. Napló“, organulu deakistiloru, li publica acést'a pí'a ostare! — si t6te aceste pentru a face unu bietu servitiu pers6nei c. Ráday!

Seraca intieligintia! Seracu „P. Napló!“

Omenia guvernului austro-mag. facia cu poporulu fruntarieloru militare.

Cand u acum cinci septomani se publica Manifestulu imperatescu, ne semnatu de vr'unu ministru, prin carele se incepu desfiintierea institutiunei militare de la marginele Monarchiei spre resaritu, aveamu intentiunea d'a deschide o desbatere seri6sa, cu de amenuntulu despre acést'a cauza. Cu catu insa mai multu am cugetatu a supr'a lucrulu si impregiuráriloru, amaratiunea cu atátu mai multu ni-a implitu inim'a si — ni-a inecat u v6cea in peptu.

De candu e lumea dóra, nu s'a respplatit u unu poporu, plinu de merite, bunu si credintiosu, atátu de reu si vatomatoriu credinti'a si sacrificiale, cum a inceputu a se respplati astadi granicieriloru nostri; si — istori'a presintelui deca va avé se fia fidela si drépta, va trebui se spuna ca — érá inaugurata la 1861 si sigilata prin pactulu dualisticu de la 1868, a fostu *ér'a calcáriloru in piciora a tuturoru paroleloru si oblegatiuniloru morale din trecut!*

Dar nici in mediloculu si la culmea amaratiunei nostre, nu ni-a peritu din vedere busola loialitatei, inascuta romanului. Actulu — nu érá acoperitu de subscrierea unu ministru respnsabile, in contra carui se ni potemu indreptá v6cea indignatiunei nostre; ori cum incepeamu, trebuiá — dupa forma celu putienu, se lovimu Maiestatea sacra si neviolabile a Monarchiei: deci — am aruncatu condeielu din mana si am tacutu.

Crima, grea crima a comis u, dupa noi, Ministrii Maiestatei sale prin acea, ca au sferitu sé se publice, se íese la lumina fora *contra-semnatu'a loru* — unu actu maiestatitu de atát'a importaotia, la alu carui desbatere si decidere ei au trebuitu sé íe parte, si — pre cum se scie — au si luat u parte. Deca la noi, in a nóstra Monarchie, intr'adeveru ar essiste unu *constitutiunismu alu pop6raloru*, Ministrii MSale pentru acést'a crima ar trebui dati in judecata si condemnat u fora crutiare. Insa constitutiunea nóstra este a domniloru de la putere si ea sufera t6te câte lor u vinu la socotéla. Desfiintierea granitiei militare, in modulu cum s'a decretatu ea pana acum in parte, fora ascultarea dorintiei si vointiei poporulu incarcatu de merite pentru Tronu si Monarchie, si uniculu competentu d'a decide de sórtu sa, — acestu actu este alu dniloru si — *curatu numai pentru scopurile lor!* Mai multu nu vomu dice. Man'a pe inima — Naltiate Imperate, man'a pe inima, dniloru *Beust, Andrásy* si toti cãti ati dat u Maiestatei Sale inamiculu svatu, man'a pe inima ca — *am spusu adeverulu!*

Ei, dar domni stepanitori nu se multiamescu cu atát'a; oi n'au rabdarea d'a asteptá macar pana sé se desfiintiedie — succesivmente, t6te regimentele de granitia, cu atunci sé dispuna de ele si de drepturile lor, intru interesele sale, — nu, ei ei priu legi decretate de ei, pre cari le numescu reforme, si prin mesurle loru administratiunali, in partile inca nedesfiintiate, dejá incepu a introduce si a realisá acte ce — tare ne tememu ca viitoriulu, istori'a si v6cea poporulu acolo diosu, o se le numéca *jafuru publice!*

Ei bine, dniloru stepanitori; aci chiar in fapta si in flagranti se adeveresce ca intr'adeveru suntemu in *ér'a calcáriloru in piciora a tuturoru paroleloru si oblegatiuniloru morale din trecut.*

De o suta de ori organele platite ale guvernului no-au inferatu de agitatori; de o suta de ori noi am disu ca — ei, domni stepanitori ai nostri, prin faptele si mesurle loru nemorale si nedrepte atitia si revólta spiritele; — astadi pentru ca sé li dovedimu ca adeverulu este in partea nóstra, érá, incepem u ael publicarea de voci, moderate si loiali, chiar doise, si pie — din insasi graniti'a romana, din mediloculu poporulu — pana ieri plinu de ineredero catra parintesculu guvern u, astadi amara desamagitu.

Muntenicu, in fruntari'a mil. rom. in iuliu. (Reflexiuni a supr'a reformeloru, intraduse in fruntari'a militaria banatiená.) Au espiratu dejá trei ani, de candu neconteintu li se promitu braviloru granic-ri, ca li se vor usiurá grelele loru sarcini seculari, suportate de densi nefatigati, in fav6rea intregulu im-

periu austriac. Celui ce urmaresc cu atentie nisuintele si luptele din ultimii ani ale poporalora din imperiul austro-magiaru, i se pare o enigma neresolvabila impregiurarea, ca cu tote incercarile, ce s'au facutu si se facu de a transplanta luptele politice si in confiniulu militariu, poporul romanu din fruntaria militaria, a ramasu — asiá dicendu ne-agitatu. Dar acésta enigma paruta si-afu resolvirea ei in caracterulu celu pacicu alu poporulu romanu, carele petrundu de simtiulu dreptatii si alu ecuitatii, dupa-ce 'si implinesce detorintiele sale, fia ele cátu de grele, *ascépta cu incredere recunoscintia meritata de la locurile competinti*. Asiá si romanii din fruntaria militaria, inca mai vertosu, dupa enormele loru jertfa de sange si avére, aduse pentru tronul patria si imperiu, au acceptatu cu inima linisita, fora de a se misca in drépta séu in stanga, promis'a usurare a sortii si a sarcineloru loru, devenite in timpii din urma de totu nesuportaveri.

Acésta firma sperantia a braviloru nostri romani din confiniulu militariu o vedemu insa nimicita in cea mai mare si esentiala parte a ei prin introducerea 'sia numiteloru reforme, publicate in lun'a lui iuniu a. c.

Nu voimú sè ne mai plangemu, ca aceste reforme sunt facute pontru graniceri fora ascultarea loru; cáci sórtea actuala a Traasilvaniei si a Croatiei ne-a invetiatu, ca stapanitorii nostri de astadi nu mai punu nici celu mai micu pretiu pe vócea poporulu, ba chiar si cele mai modeste si juste dorintie ale lui, se paru a se desconsidera din adinsu de catra barbatiu chiamati de a ingriji pentru prosperarea statulu si a cetationiloru lui.

Reformele publicate pentru fruntaria militaria comprobéza de nou afirmatiunea nóstra din urma.

Padurile celo imense ale confiniulu militariu, din ale carora venituri numai s'ar poté infintiá o suma de institute de crescere si invetiamentu, au de a se impartí dupa dispusetiunea §-lui 2 alu legei din 8 iuniu 1871 in 2 parti, din care un'a sè se predee respectiveloru comunitatii militariae in echisiv'a loru proprietate, éra cealalta parte are sè remana deplina proprietate a statulu, avendu de a dispune a supr'a ei Ministeriulu unguerescu de finantie.

In momentul primu apare acésta determinatiune de lege — drépta; dar déca consideramu, ca prin proclamatiuni mai nalte de ne-numerate ori, si a nume in fatalii ani 1848 si 1849, li s'a promis braviloru graniceri, ca li-se vor predá si aceste paduri in *echisiv'a loru proprietate*, cu atátu mai vertosu, fiindu ca éra si protoparintii loru au sangeratu pentru recascigarea loru din manele turciloru si totu ei granicerii au conservatu, ba ce este mai multu, au plantatu in multe locuri cu insusi manele loru, fora nici o desdaunare, acoste paduri; — déca vomu consiáera mai departe si promisiunile, ce li s'au facutu ne-interruptu in anii din urma, cu ocaziunea esarendarei i vendiarei partiloru celoru mai pretioase ale paduriloru la societati private, ca adeca sumele de bani ce vor incurge din aceste vendiari, se vor folosi *numai si numai* pentru promovarea *medilóceloru de comunicatiune si instructiune in insasi fruntaria*: nedreptatea dispusetiunei amintite va fi evidinte si — ori cine ni va crede, candu afirmamu dupa cea mai buna convingere a nóstra, ca — amaratiunea braviloru graniceri a supr'a acestei nedreptati ce li s'a facutu si li se facu cu padurile, privite totdeun'a de a loru proprietate, cascigata cu sangele loru, — este cu atátu mai mare, cu cátu nici amintire nu se facu in pre-atinsa lege, ca veniturile partii segregate in favóra cassei statulu vor avé sè se adverteze *numai si numai* pentru scopuri de instructiune, umanitate si comunicatiune pentru fruntaria, precum s'a fostu promis de atatea ori.

Modest'a pretensiune, ca celu putienu veniturile partii segregate a paduriloru sè se foloséca pentru pre-atinsele institutiuni, esto cu atátu mai justa, cu cátu bistulu poporu din confiniulu militariu, de seculi necontentiu in arme fiindu, (si inter arma silent leges et musae,) au debutu sè negléga cu totulu institutiunile, ce ducu la cultura si naintéza bunastarea materiala si spirituala a poporulu.

Cu acestea insa nu se termina dorerea bistiloru graniceri, cáci chiar acum, dupa publicarea pre-atinsei legi, vedemu pe dia vendiari nóue de paduri la societati private, si prin urmare acea temere a poporulu este cu totulu undata, ca pana la essecutarea legei de segregatiune prin comisiuni denumite, éra si numai de catra organele militare, — abia va remané cova pré putienu de impartitu din paduri!

Trecemu acum la alte cestuni in asemenea gradu vitali pentru poporul din fruntaria. Am acceptatu cu totii sè aflamu, carea va fi viitóra destinatiune a fondulu (de avere alu fruntariei, care constá din mai multe milióne de fiorini? Dar in tote reformele si publicatiunile recente a supr'a acestui fondu, nu aflamu nici o dispusetiune chiarificatória, care ni-ar promite macar cátu de departe ca nu o vomu patí si cu aceste fonduri ca si cu padurile! Despre organizatiunea comiteloru si scóleloru vomu vorbi cu alta ocaziune.

Traianu Graniceriulu.

Lipova in 26 iuliu 1871.

(Sè ni cunóscemu ómenii!) Si obrasnicia face lumina. Multi asculta, dar nu — nu-si deschidu ochii sè si véda. Asta slabitiune este mai vertosu la noi. Class'a de ómeni, ce nu cunóscce lucru, interesu, meritu mai mare, de cátu a carti, a latrá, a insultá si denunciá pre altii, si a nume pre cei mai solidi si zelosi, cari se bacura de celu mai curatu respectu si renume — in comuna, comitatu séu la intréga natiunea, — acésta classa de ómeni, indata ce ni deschidemu ochii si-i privimú bine, este *class'a ciarlataniloru*, class'a celoru ce — dupa vorbe, cu gur'a, sunt nationalisti mari, ataca ageru chiar pre ministri cu vorbele, cu gur'a: dar in ascunsu li fréca pragurile, si se inchina si recomanda, si li facu si li ceru gratia si sunt — in ascunsu spriginiti de ei.

Avemu unu deputatu din alu nostru comitatu, omu francu, desi guvernamentalu. Acest'a spusé nu de multu intr'o societate, ocaziunalminte unde se aflau si unii romani — urmatóriele istorii, numindu timpu, locu, persóne.

Unu mare romanu opositiunalu, candu nainte de 2 ani, cu bani imprumutati cu cameto grele, mergea in cerculu seu, fanatisatu cu cele mai nerusinóse mintiuni pentru densulu, ca sè se aléga deputatu, abatuandu-se pre la supremulu comite alu acelu comitatu, i-a datu parola ca — incetu-incetisioru va trece in taber'a deakistiloru, dar va sparge mai antaiu solidaritatea intre colegii sei natiunali, pentru ca sè-si faca prin acésta podu de trecutu. — Cautati bine tienti'a acelu dnu deputatu si — veti crede. —

Unu altu deputatu romanu, asemenea natiunalu si opositiunalu, si-a inceputu activitatea sa de parinte alu patriei, prin a se insoci elui de mai nainte, colarandu prin tote medilócele, chiar si cele mai misiole, la spargerea solidaritati natiunale si la insultarea, denunciarea, calumniarea celoru ce o sustionu mai vertosu acea solidaritate. Acestu deputatu opositiunalu, la prorogarea dietei, pana a se indepartá din Pesta a fostu de a colindatu pe la Ministri, recomandandu-li-se. Ministerulu de interne *Tóth V.* specialu s'a recomandat (magas kegyelmébe, pentru unu postu órecare!) si inca nainte unoru marturi deakisti!!

Éca, acesti'a sunt ómenii cari sémena cu ambele mani discordia si scandalulu in publicu.

Semnu nefalibilu dupa care li poteti cunóscce: *acesivi in cheltueli, in mancaru si benture; plini de detorii*; la jocu de — carti si la petreceri ii aflati fórté desu, la lucru — *varu*. Politia loru este in — pahara, in toaste, natiunalitatea in gura si fóle; se scóla tardiu si facu toalota multa. Cu unu cuventu: *viétia domnesca!* — Babesiu li este gróza, pentru ca li este chiar antipodulu, contrastulu. — Cu cátu dupa acésta descriere mai multi se vor aflá in publiculu nostru, cari sè-i, cunóscapre acei ciarlatani, cu atátu celo ce descoperiramu trebne se fia mai adeverate. Numo nu numiramu: d'ar dá Ddieu sè se dovedéca neadeverate si datele! *J. Odvosianu.*

Aradu, in 25 iuliu 1871.

Rectificare. Cu referintia la „provocarea seriósa“ facuta catra G. M. ca cátra conducetóriu tencerimeu studiósé aradano in nrulu 56 alu Albine, vinu a observá cu tota onóra desi cu numai ca catichetu subst. am fostu conducetóriu societati de leptura si a proieptatei siedintie publice, carea prin intrigi neprevédute fi casata, — cá treb'a in privintia escontantarii ospetariulu pentru acea nu s'a complanatu pana in timpulu provocarii, pentru cá jidanulu n'a corespunsu conditiuniloru la cari s'a fostu deobligatu, si astfelu nu elu, ci te nerimea éra indreptatita a-lu trage la judecata.

Altecu li multiamescu aceloru domni aradani pentru „provocarea seriósa“, macar ca n'am avutu lipsa de ea. Dniele loru mai bine faceau, vrendu a fi sentinel'a onórei tenerimeu studiósé, déca se adresau privatu catra ea pentru informatiuni positive. In provocarea din „Alföld“ inca nu eu, ci rev. d. B. a fostu provocatu ca girante, si astfelu dnii respectivi si de la d. girante ar fi potutu sè se informedia despre starea lucrulu, carele inca nainte de provocarea facuta in „Albina“ adusesé de diumetate treb'a in curatu cu jidanulu. *) G. M.

Din Carasiu.

Avisare tuturor contribuitorulu mai mari din acestu comitatu.

Dupa legea municipale din anulu 1870 viitorulu comitetu, adeca reprezentantia a comitatulu se va compune:

1. *pe diumetate* din voturile virile, adeca din acei cetatieni maioreni, cari in teritoriulu comitatulu platescu mai multa contributiune dirépta;

2. *pe diumetate* din cei ce se voru alege prin publiculu alegetoriu.

De asta data ne marginimú a vorbi numai despre voturile virile, adeca despre diumetatea celoru cu darea mai mare.

Dupa cum s'a disu, acésta diumetate a comitetulu comitatensu se va compune din toti acei cetatieni maioreni, cari in teritoriulu comitatulu platescu mai multa contributiune dirépta. Ca contributiune drépta se va computá: intréga contributiunea, ce o platescu cineva *dupa averea sa nemiscatória*, adeca dupa pamentu, casa, mosia; mai departe contributiunea *dupa venitú* si *dupa cascigulu personalu*. Tote aceste contributiuni, adunate la olalta facu *contributiunea dirépta*, si sum'a ce facu ele impreuna — *decide*, oterindu cá *cine are dreptu de a veni cu votu virile in comitetulu comitatulu*.

Deci fie-care locitoriu maiorenu alu comitatulu Carasiu a caruia contributiune dirépta, adunata la olalta, ajunge la sum'a de 60 fl. si carele pe langa acésta scie *cei si scrie*, va avé sè faca o reclamatiune in *scrisu*, si *subscrise cu man'a sa*, pana in 2 augustu cal. nou séu 21 iuliu cal. vechiu, a o tramito catra supremulu comite alu comitatulu Carasiu, de unde ele se vor strapune comisiunei insarcinate cu compunerea listei voturilor virile.

Pentru astfelu de reclamatiune se recomanda urmatoriulu formulariu:

Marite Dle supremu Comite in Carasiu!

Dupa certificatul sub %, subscrisulu platescu in comun'a N. . . (numele comunei,) ingremiata acestui inelitu comitatu alu Carasiulu, urmatori'a contributiune dirépta, adeca:

dupa — (atát'a si atát'a pamentu buna óra)	25 fl. 50 cr.
dupa casa	6 „ — „
dupa mosia	18 „ — „
dupa venitú	10 „ — „
dupa cascigulu personale	4 „ 20 „
La olalta	63 fl. 70 cr.

Numorandu-me eu deci intre acei ce platescu contributiune dirépta mare in comitatulu Carasiulu, si avendu sperantia pe basea aceste contributiune a intrá in sirulu celoru ce in intiesulu §§-loru 19 si 23 ai legei municipale din a. 1870 au se compuna voturile virile in viitorulu comitetu alu comitatulu: mi iéu libertate a ve rogá, se binevoiti a dispune, ca prin respectiv'a comisiune, chiamata a decide despre reclamatiunile celoru mai mari contribuenti, sè fiu primitu in sirulu voturilor virile pentru viitorulu comitetu comitatensu, si despre acésta, sè fiu incunoscintiatu pe calea oficiulu de cercu din (numele solgabireuatulu, de care se tiene reclamatoriulu.)

Cu profundu respectu

N. . . N. . . (numele) locutoriu in comun'a . . . (numele comunei.)

Datu in 2 augustu 1871.

Fiindu ca fie-care reclamatiune sè fia prevedinta cu certificatul despre contributiune, vomu indigita aica modalitatea, cum sè se cascoige atare certificatu.

Celu-ce doresce a avé acestu cortificatu,

*) Aveti tota dreptatea ca — se nu alergamu indata cu tote necesurile nóstre in publicitate Numai cátu aci trebuiá se ve ingrigiti a preveni blamagiulu din „Alföld“, facia de care totu binesentoriulu éra indreptatitu a starui salvarea renumelui atátu de oblu atacatu alu tenerimeu, si aci salvarea numai pre cale privata abia este eugtable, Incercati a face procesu de pressa jidanulu, si — veti vedé! — R e d.

se va duce cu carticio'a sa de calificatiune la notariulu din locu cerundu-i, ca tote feluriele de contributiune dirépta ce platescu in comuna, sè le insomme din acésta carticio'a intr'unu certificatu, care dupa-ce se va subscrie din partea notariulu si a judelui comunale, se va intari si cu sigilulu satulu. Nici unu notariu ori jude comunalu nu va poté se denege darea unui atare certificatu, si unde totusi s'ar intempla, sè se faca indata aretare la solgabireulu. La certificatu si la reclamatiune nu se recóre timbru.

Reclamatiuni in scrisu vor avé a face a nume toti aceia, caroru impregiurárele nu li iérta a veni in persóna la Lugosiu, unde pe basea certificatulu adusu despre dare, reclamatiunile se potu face si cu gur'a.

Cei-ce vor veni la Lugosiu in persóna si vor presentá certificatul capetatu de la notariu — *comisiunei chiamate de a decide despre reclamatiuni* si vor cere ca sè fia trecuti in list'a voturilor virile. Acestoru reclamanti li se va face resulta tulu cunoscutu prin comisiune.

Preotii si invetiatorii si toti cei insemnati in §. 23 alu legei municipale, au dreptulu ca *intréga contributiunea dirépta* ce o platescu sè li se compute *indoitu*, adeca: déca intréga contributiunea dirépta a loru face 40 fl. ea li se va computá cu 80 fl. Dreptu aceea nu pregete nici ei a reclamá, déca vréu sè vina cu votu virile in comitetulu comitatensu.

Comisiunea insarcinata cu deciderea reclamatiuniloru, si va incepa activitatea in 2 augustu cal. nou séu 21 iuliu cal. vechiu, si va continua-o pana inchisivu la 8 augustu 27 iuliu a. c. Reclamatiunile se vor primi si decide in sal'a mica a casei comitatense din Lugosiu, in órele de la 4 — 7 dupa médiadi.

Deci cei-ce voiescu a reclamá, sè se foloséca de acestu timpu, cáci reclamatiunile facute mai tardiu, nu se vor luá in consideratiune. —

Lugosiu, in 14/16 iuliu.

Nici cei mai betrani ómeni nu-si aducu a minte de o furtuna si grindina ca ceea ce ni devastá *ieri séra* otarulu si orašiuulu nostru. Preste unu patriariu de óra a cadintu din nuori, ca aruncata cu lopat'a — pétra, la inceputu mai menunta, érá apoi de marimea óualoru de gaina, carea acoperi campii si stradele cu ghiaita. Tóta vegetatiunea o nimici, pana si arborii, parte ii smulse, parte ii despoia de tota verdéti'a. Afóra d'ast'a descoperi multe case si sparse tote ferestriile cáte i erau in cale! Astadi este o dia de jale generala. I plange omulu inim'a candu vede atáta devastatiune! Nefericitu anu, acestu anu, si — Ddieu mai scie, cum o sè se incheie! —

(„P. Napló“ de alalta-ieri are asemenea reportu, din *Buziasiu*, 3 óre din cóci de Lugosiu; de unde se vede cá infricosiat'a furtuna si grindina n'a fostu numai la unu locu mai restrinsu. Pe la *Buziasiu* si una femeia cu fati'a sa, si multe vite sè fia fostu ucise de cumplit'a pétra. — R e d.)

Despre recolta.

Ni se scrie din opidulu *Secusigiu*, in Banatu, langa Muresiulu de diosu, cu datulu din 13/25 iuliu: „Secerisiulu mai mare parte este terminatu. Provedinti'a ne-a feritu de grindina, dar ap'a multeloru ploii a inecatú si stricatu vr'o 50 de jugere. Dupa prob'a facuta, gráu abia 6—10 chible vomu avé de jugeru; ordiulu e bunu si dá cáte 20 de chible; ovesulu asemenea e frumosu, asiá si muhorulu si cucurudiulu si fasólea. Canep'a e mai slaba, érá cartofii — in pamentu au putreditu, afóra s'au usucatu. Fenu avemu putienu.

Anunciu.

Societatea teatrala romana, sub directiunea dlui M. Pascali va dá 6 representatiuni teatrale in *Lugosiu* in 2, 3, 5, 6, 8 si 9. augustu cal. nou

Avendu onóra a aduce acésta placuta scire la conoscentia onor. publicu romanu, invitamu totu de odata pre toti amatorii si partinitorii teatrulu romanu, a participá in numeru cátu se póte de mare la aceste representatiuni artistice a Taliei romane.

Lugosiu, in 27. iuliu 1871.

Comitetulu arangiatoriu.

Varietati.

== (Fómete nu mai audita.) Am mai descriu o data infricosiat'a fómete din Persia, si descrierea nóstra, desi nu sub numele nostru, *

a fostu reproducă mai în toate foile romane. După scrierile mai nouă, fometea în giurulu Ispahanelui a devenitu și mai înfiorătoare; a ajunsu de parintii și taie și mananca copiii, ba poporul peritoriu de fomete mortii îngropati și desgrăpa, taie carnea de pre ôse și o frigu și o mananca! Acum se respandesce faim'ăcă a proruptu cium'ă, carea omôra pre dia cu mîile! — Eța ce facu regimelē re! Vediaranu unde dusera ele în Franția cea civilizata pre natiune; în Persia vedemu unde adusera pe bietulu poporu necivilizatu! Vai ce blastemu sunt domni rei pe capulu popôralerū! Domne apera și feresce de ei. —

— (În civilizațiune ungherăscă.) În Austro-Ungaria, și a nune în urbele mari, essistu înăitute asia-numite „Case de munca constrinsă”, unde adeva vagabundii și alti individi, pentru escese mai mice, s'au pentru cersitorii, se detienu câteva luni mă și câte 1—2 ani, constringendu-se la lucrū, fie-care în vr'o specialitate propria. Scopulu este a corege și a dedă la munca. Astfelu de casa s'au institutu se afla și în Pesta. Joi în 8/23 iuliu, naintea județiului criminalu pes'anu se constată, că în acêsta casa de munca și de corectiune, detienutii se maltratēdia într'unu modu ce s'emenă a tortura, încātu ei în locu s'au se îndrepte, sunt mai plecat, măcar prin crime capitale — a încercă s'au scape din acea casa de munca și corectiune. Unu atare detienutu, cu numele Samuilu Schauer, carele precum dise, nici nu scie caus'ă pentru carea este elu detienutu, vedindu cu ochii sei maltratarile altoru conosciuti, atacă pre inspectorulu institutulu dlu Grund cu unu cutitu, vrendu a-i spintecă pantecele, dar i causă numai o taiatura grea. Elu marturisī fapt'ă și adause, că — mai bine i-ar fi parutu de-i vr'e succede a-lu spintecă și ucide, ca mai sicuru s'au scape, măcar prin spendiuratori de acelu institutu infamū. Testimoniulu ce la acêsta ocașiune primī justiti'ă ungherăscă este rusinatoriu. Martorii adevieru invinuirile facute institutulu, și într'altelē acea, că detienutii se închidu separatu, în camerute mice și totu a două dia capeta de mancare, și pentru cea mai mica vina sunt batūti cumplitu și calati cu piciorale! — Astfelu se coregu și civilisēdia ômenii în Ungaria ferice!! —

— Totu în caus'ă coticarielē Stroussberg, cine are placere d'ă vedē o proba de cultura, dreptate, omenia nemtiēscă, procure-si „Wanderer” de mercuri în 26 iuliu 1871 nr. 204, și se va convinge dintr'unu comunicatu în acêst a foia, referitoriu la caus'ă Stroussberg, că de cătu nemițio ovreulu, nu este mai mare, mai cruda, mai efronta faptura sub sôre, candu elu și vede speculatiunile sale, interesele sale materialu periclitatē! Elu nu mai alege cuvintelē, elu nu mai respectă logica și adeveru, elu — este fiēra selbatega! De a dreptulu la rebelu, — măcar și contra Rusiei, se provôca valorôs'ă Austria pentru decisiunile Camerei și Senatulu romanu în caus'ă Stroussberg. Lotri, barbari, greci, țigani sunt Romani, cari — nu vor se plătēscă detendoriloru privati de obligatiuni, pentru insielatorii din Berlinu! În urma se recunôscă că cumpertorii de obligatiuni s'au incrediatu întreprinditoriloru celor de pre langa curtea imperatēscă din Berlinu, cavaleriloru de curte, principiloru și bancariloru de curte; nu se nēga nici acea că în Berlinu s'au facutu insielatiunea: d r romanii sunt cel blastemati, căci nu vor se plătēscă una sută și atâtea milliōne defraudate, furate — de duii nemti! — Eța cultura nemtiēscă, sentiu nemtiēscu de umanitate și de dreptate! — Si „Wanderer”, foia ce vr'e se trēca de onestă, publica în colōnelē sale astfelu de hotentotia! — Dar „Wanderer” nici este unic'ă, nici prim'ă foia nemtiēscă ce dă acêsta sublīma proba despre cultur'ă nemtiēscă; în a mai nainte s'au sprimatū totu în acêstu tonu, cu acêsta-si maniera „Frankf. Bôrsen-Zeitung”, și după cum se scrie din Berlinu, înca o multime de alte foi. De unde vedemu că — în sinulu gloriôsēi și filosofice natiuni germane, s'au constituitu o formale banda de talhari contra statulu și pungei romane. — „Pesti Napló”, organulu deăkistiloru guvernamentali, în fôia sa de joi s'era, reproducendu articulu miserabilu alu lui „Wanderer”, și se insociēscă întrū tôte; ce nu ne suprīnde, căci domnii magiari, astadi la potere în Ungaria, au adoptatu și urma chiar moral'ă ciarlataniloru și coticariloru nemti, frati de cruce ai lorū, de preste Laita.

Cu totulu altfelu se sprima în acêsta

cestiune „Hon” și înca alte foi ungherăscă liberale. Ele s'au soluțiunea ce a facutu ocașiune Camerei și Senatulu Romaniei — dreptă și ecitabile „Hon” ni spune că coticariulu de Stroussberg chiar asiā începuse a lucră și în Ungaria, candu se lucră de lini'ă feratā „Nord-Ost”. Elu vindea obligatiunile cu câte 59: dar spre norocire Banc'ă de Uniune i-a luatū inca destulu de timpuriu concessiunea din mana!

PROTOCOLU

Despre adunarea invetiatoriloru din cercurile inspectorali Temisiora și Vinga, S'au tînutu în suburbiulu Fabrica la 2 iuliu 1871, în scôl'ă gr. ort. de la biseric'ă santulu Georgiu.

Prezenti au fostu următorii invetiatori: S. Moldovanu, J. Lungu, E. Andreescu, B. Miu, E. Vuia, S. Miescu, N. Cuzmanu, V. Vasileviciu, J. Branzeiu, D. Margineantiu J. Milosiu, D. Perinu, M. Gradinariu, G. Balanșeanu, V. Surdu, G. Buibasiu, V. Vaianțiu, N. Ribariu, P. Siocatiu, P. Sereca, M. Luca și J. Caracioni.

1. Avendu invetiatorii din acêste două cercuri după cerculariale inspectorali a se adună pe dia de 11 s'au de 16 l. c. spre a defigē loculu și dia conferinței pentru estu anu; după ce noi acuma ne aflăm în maior tate aici adunati, MSA dlu inspector scol. P. Vasileviciu prezentandu-se în mediloculu nostru, încuviinția că noi indata la acêsta ocașiune s'au ocupăm de acea întrebare.

2. Pasindu la desbatere, adunant'ă conformu Regulamentulu pentru conferințele invetiatoresci, și-a alesu de presiedinte pe domnulu S. Moldovanu, ér de notariu pe G. Buibasiu.

3. Adunarea astfelu constituită, după deschiderea ei prin dlu presiedinte cu o cuvintare acomdata ocașiunei, s'au purcesu la desbatere, unde după propuneri pro și contra, s'au determinatu, că conferința noastră viitoră s'au se tina în comun'ă Mosnitia, la care vor avē a se prezintă toti invetiatorii din ambele menționate cercuri pe dia de 9/21 augustu, la 9 ôre demanēt'ă.

4. Venindu acuma la adeverat'ă cauza pentru care dlu Andreescu pe calea publicitatii a invitatū pre invetiatori a participă pe dia de astadi — la acêsta adunare, adeva: a ne consultă pentru înființarea unei Reuniuni tractuale a invetiatoriloru din cercurile Temisiora și Vinga; în asta privinția s'au decisu: ca de o data cu ocașiunea conferinței viitorē, în sediintia publică se luamū la pertractare și decidere și cele de Reuniune tînetorie.

Cu atāt'ă încheiandu-se sediint'ă, cei adunati se despartira ducendu cu sine cele mai firme speranțe, cumca și acei domni invetiatori și colegi, cari de asta data din diferite motive au absentatu, înca vor consenti cu decisu acêstei adunări.

G. Buibasiu m. p. Sim. Moldovanu m. p.
invet. ca notariu. invet. ca presiedinte.

Adausu: Cu permisiunea dloru colegi mi iēu îndresnelă a-i rogă fratiesce, ca cătu de numerosi s'au se aflu înca în 8 augustu la 4 ôre după m. în Mosnitia, pentru a desbate în conferințe private statulele Reuniunei, și a mai multoru ataceri de urgentia, cari nu se potu aduce nepregatite în sediintia publică.

Simeone Moldovanu.

Concursu

Nr. 3/ 871.

După repausarea docintelē din comun'ă Sosdia, cttulu Timisiu, postulu invetiatorescu gr. orient. a devenitu vacantu; deci prin acêst'ă se escrie concursu; suplicele instruite cu documentele necesare, s'au se trami te pana în 30 augustu st. v. a. c. subscrisului Comitatu parochialu.

Cu acestu postu sunt impenunate emolumintele: 80 fl. v. a. bani gata, 20 cubule de grâu, 20 cubule de cucuradiu, 100 lb. de lardu 100 lb. de sare, 25 lb. de luminari, 9 orgii de lemne, 4 in cari e a se încaldī și scôlă, 4 lantie de livada și cartiru liberu cu gradina.

Pre langa celelalte documente se recere și testimoniū de calificatiune si atestatu despre portarea morală de pana acuma.

Sosdia, 4/16 iuliu 1871. 1—3

Josifu Deheleanu Joane Popoviciu m. p.
not. comitetulu paroch. presiedinte comit.

Cu contielegerea mea:
Aleandru Ioanoviciu m. p.

Protop. Jebelului și Inspect. scolariu d' str.

Concursu

Prin resignarea invetiatorulu bețranu Georgiu Ghina, devenindu vacante postulu invetiatorescu de la clas'ă II. a scôlei capitale gr. or. romane din Lugosiu, în comitatulu Carasiu, se deschide concursu pana la 21 augustu calind. vechiu a. c.

Emolumentele cu acestu postu impenunate sunt: 300 fl. v. a. salariu anualu, 120 fl. bani pentru cortelu, 20 meti de grâu și 6 orgii de lemne, din cari are a se încaldī și scôl'ă.

Doritorii de a ocupă acestu postu au a-si tramite recursele, timbrate și ajustate cu documentele de calificatiune pentru scôlele capitale, conformu §-lui 13 art. I. din Statutul org. bis. și cu testimoniū celu putienū despre 4 clase gimnasiale — catra On. sinodu parochialu gr. or. din Lugosiu, la manile dlu protopresbiteru tractualu G. Pesteanu.

Intre recurtiile de asemene calificatiune va avē preferinția, carele va fi versatu în cantarea bisericēscă după note.

În contielegere cu d. protopresbiteru tra. tualu.

Comitetulu parochialu gr. or.
1—3 alu Lugosiuului.

Concursu.

De ôre ce partea cea mai mare dintre competinții la postulu vacantu de Capelanu în Ușdinu, nu și-a completatu cum se recere recursele, lipsindu mai fie-caruia careva documentu prescrișu, deci nu s'au potutu tînele alegerea pe dia defipta; și asiā acum se provôca de nou a-si completă recursele în sensulu St. org. și a le tramite D. Protopopu pana la 15 augustu a. c. st. v. care totu d'odată va fi și dia alegerei. Cele sosite mai tardiu și cele necompletate, nu se vor luă în consideratiune.

1—3 Comitatu parochialu,
în contielegere cu Dlu Protopresbiteru.

Concursu.

Pentru ocuparea vacantei parochii din comun'ă Straja, în confiniulu militariu, regimentulu serbo-banaticu, diecesea Caransebesiului, protopresbiteratul romanu alu Versietiuului, — se escrie concursu cu terminu pana la 1. augustu a. c. st. vechiu. Emolumintele sunt: o sesiune de pamentu fora platiu parochialu, birulu de la 170 de case, 38 cr. de casa, și stola cuventă. —

Doritorii d'ă ocupă acêsta parochia au a-si tramite recursele lorū — adresate comitetulu parochialu, și instruate cu documentele prescrișe în statutulu organicu — dlu protopresbiteru Joane Popoviciu în Mercin'ă, post'ă ultima Varadi'ă

Straja, în 3 iuliu 1871.

În contielegere cu Dlu protopresbiteru.
3—3 Comitatu parochialu.

Concursu.

Se publica pentru vacant'ă parochia romana gr. or. din Dubochi-Nadosiu, comit. temisiu, protopresbiteratul Lipovei, cu Terminu pan'ă la 7. augustu st. v. și cu

Emolumintele: 1 sesiune de pamentu; birulu de la 76 de case; tacșele stolari indatate și cortelu liberu.

Suplicele, providiute cu documentele necesare despre calificatiune și buna morală conformu prescrișelor Statutul org, s'au se tramita catra subsemnatulu Comitatu parochialu din Dubochi-Nadosiu. În contielegere cu dlu Protopresbiteru districtualu. —

3—3 Comitatu parochialu.

Concursu.

Pentru stătuinea invetiatorēscă din Beiusiu se deschide concursu pana la 15 augustu st. v. Emolumintele: bani 200 fl., 6 cubule de grâu, 6 orgii de lemne și cartiru liberu.

Doritorii de a concurge au a-si tramite suplicele și documentele recerute pana la dia'ă susu aretata, candu se va tînele alegerea.

Beiusiu, 26 iuniu v. 1871.

Comitetulu par. gr. or.

În contielegere cu
Georgiu Vasileviciu m. p.

protop. și insp. alu scôleloru gr. or. din cerculu Beiusiuului
3—3

Concursu.

29/1871.
Pentru ocuparea postulu invetiatorescu la scôl'ă elementara gr. or. romana din ceta-

tea Aradu se escrie concursu pana la 15/27 augustu a. c.

Emolumintele: Salariu anualu în bani 600 fl. v. a.; 4 lantie pamentu aratu; 9 orgii de lemne și cartiru liberu ou două incaperi.

Doritorii de a fi alesi sunt avisati pe langa alte recerintie prescrișe de „Stat. org.” a produce testimoniū de 4 clase gimnasiale s'au 3 real; testimoniū despre depunerea essamentulu de calificatiune și în fine se poftesce posederea pre langa limb'ă materna romana înca a celei magiare și a celei germane. —

Recursele astfelu instruite sunt a se tramite dlu protopresbiteru concerninte în Aradu pana în dia'ă susu atinsa. —

Aradu în 11 iuliu a. c. n. 1871.

Comitetulu parochialu.

Cu scirea și invoirea mea:

Joane Popoviciu-Desseanu, m. p.

2—3 inspectoriu scol. cont.

Edictu.

Josifu Oachesiu, fostu invetiatoriu în Ravna, de religiunea gr. orientala, carele de 6 ani și-a parasitu pe legiuit'ă sa Sotia Teresia Popoviciu din Comlosiu, (6 sz. Anna) fara a șci unde se afla, s'au că mai traesce ôre; prin acêsta e provocatu. ca în term nu de nnu anu și o dia, de la publicarea acêstu edictu în acêsta foia, s'au se prezantēdie naintea scaunulu protopopescu alu Chisineului, căci la din contra, caus'ă divortială, redicatu decatra amintita sa sotia și în absentia lui se va decidē, în Scaunulu Carôneloru santei nōstre biserece.

Chitighazu (Ketegyháza) 6 iuniu 1871.

Scaunulu protopopescu alu traptulu Chisineu.

Petru Chirilescu

protopresbiteru.

2—3

RESPUNSURI:

Prē stimatiloru domni în Gladna-rom.: Dejă în numerulu trecutū spuserăm că — pre cătu timpu noi suntemu la acêsta foia, nu potemu s'au ocupăm spaciulu cu atâtea corespundințe și articli, ce privescu mai vertosu persôn'ă nōstra. Fiti convinși că atari articli miserabililoru nostri numai placere li-ar causă, fiindu că li ar dă dovedē în mani despre meritele lorū, facute contra nōstra și pentru dumanii nostri. Guvernulu a tînutu pre — fie-ieratā „Concordia” trei ani fora cetitori, pana adeva s'au convinsucă bietele miinție sunt aruncate în ventu fora nici unu folosu, apoi s'au socotitu s'au le dee la o parte. —

On. Comit. paroch. în S. Mih. rom. DV6-stra ar trebui s'au sciti că — nu noi suntemu post'ă și că fôia nōstra nu se bucura de favorulu domnilorū. Dar se întempla și la noi câte o gresielă, și apoi avemū nenorôirea de se nimerescu mai totu pre unii și aceiași domni abonenti; înca indata cō ni vinu la mani reclamatiunile, cautămū a îndreptă. Vi-am regulatu deplinu caus'ă. —

Dlu N. J. L.: N'avemū locu și nu ni dă man'ă se publică nu cele cu numele; ér epistôle s'au ori ce felu de comunicatiuni de la anonimi s'au necunoscuti, absolutu nu le potēmu respectă! —

Dlu M. în Sec.: Nu potemu publică astfelu de critice în astfelu de modu scrișe, și mai vertosu despre opari, noue necunoscutē. Am provocă nainte de timpu o polemia sēca, rapitoria numai de timpu și spaciū. Pronunțiatu-ve cu totu tîneulu în adunare și apoi vom luă notiția. —

Dloru din Lipova: R'portarile, trei d'ô data, despre essamenle ce se dederă mercuri-a și joi-a trecuta în tôte trei clasele scôleloru nōstre natiunali și confesiunali, cu succesu atātu de escelințe, ni-au storsu lacrimē de bucuria și în celu mai de aprôpe uru le vom folosi cu multa placere.

Tutororū, re cari îi interesēdia!

Redactorulu acêstei foi, pre joi-a viitoră cugeta a fi în Aradu pentru sediintiele Consistoriulu plenariu, apoi va remanē acolo pentru Sinodulu eparchialu și conferințele prealabili, precum și pentru compunerea comisiuniloru intru interesulu comunelor meatecate. De acolo în 5—6 dile va plecă la Caransebesiu pentru aceleși ataceri, după a caroru decidere și regulare, pe la 22/10 aug. va porni pentru Bucuresci; într'aceea va atinge pe vr'o dia două și Temisiora. —